

פרוטוקול מס. 274

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט

יום ג', י"ד בטבת, תשל"ג - 19 בדצמבר, 1972, שעה 14.45

נ כ ח ר

חברי הוועדה: היו"ר י. גולדשמידט
מ. ביבי
ש. פרידמן
י. קורן

מזמנים: מר מ. גלס } משרד המשפטים
גב' י. קרפ

מזכירת הוועדה: גב' ר. מלחי

רשמה: א. דגני

סדר-היום:

חוק לא אורח חוקים
שעל-פיו חירום (פסחים) כמותקים על-ידי צה"ל - שאלה עיכוב
וענינה מטעמי (ג) גלס 141
חוק חקירות פיס"ג וליכוד למיכ"ל, גלס 197
הקניית תפקיד עיסוק אסורים

- 672 -

(1011 ק"מ 1.1.73)

חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (השטחים המוחזקים על-ידי צבא-הגנה-לישראל - שיפוט עבירות ועזרה משפטית). תשל"ג-1973

היו"ר י. גולדשמידט : אני פותח את ישיבת הוועדה.

הכנסת העבירה לוועדת החוקה את הצעת החוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (השטחים המוחזקים על-ידי צה"ל) לשם הכנתה לקריאה שנייה ושלישית.

הצעת החוק איננה בבחינת חידוש, כי אנו מאריכים מדי שנה את התקנות האלה. לפני שנה הוכנסו מספר תיקונים קלים בחוק זה, גם בשם של החוק. הסמסלה מבקשת להאריך את התקנות האלה לשנה נוספת, בלי להכניס בהן שינויים.

מוצע כי תחילתו של חוק זה תהיה ביום 31 בדצמבר 1972. נראה לי כי התחולה צריכה להיות מ-1 בינואר 1973.

ס. גלס : מאחר ומדובר כאן במסכות שיפוטיות פליליות, הרי כדי למנוע ויכוחים אנו תמיד מבטיחים את תחולתו של היום שבו פג תוקפן של התקנות.

י. קורן : כאשר מכניסים תיקונים או שינויים בתקנות, מה הדין כאשר יש מפיפה של יום אחד בתחולה של התקנות שאותן באים להאריך ?

ס. גלס : הפעם לא הוצע כל תיקון בתקנות. אבל אם תחילתו של החוק היא ביום 31 בדצמבר 1972, הרי השינויים - אם מוצעים כאלה - יכנסו לתוקף כבר ביום 31 בדצמבר.

אם הוועדה עומדת על כך שתחילתו של החוק תהיה ביום 1 בינואר, 1973, הרי אני מבקש שהיה לעיין בפקודת הפרשנות.

היו"ר י. גולדשמידט : אמנם לומר כי תחילתו של החוק היא מיום פרסומו ברשומות.

ס. גלס : בדרך-כלל הפרסום לוקח מספר ימים. עם על הרצון הטוב, קורה שמביאים הצעת חוק הבאה להאריך תוקפן של תקנות ימים מספר לפני שפג תוקפן. אם הפרסום מתאחר, נוצר חלל ריק. כיוון שמדובר בשפיטה בפלילית צריך להיות זהירים ולדאוג לכך שלא יוצר חלל ריק, אשר יכול לגרום אחריו ערעורים מייגעים המביעים עד לבית-המשפט העליון.

במשך שנות קיום במדינה תמיד הצענו להבטיח את רציפות התקנות על-ידי ציון מועד תחולה ~~למשך~~ ~~במשך~~ בחוק, מה גם שיש בין המלומדים כאלה הטוענים כי החוק החדש שלנו איננו קובע מתי תחילתו מקבל תוקף; עמדתנו היא שהוא מקבל תוקף עם פרסומו ברשומות.

בחוק הבא להטיל חיוב על אזרחים חשוב שהמחוקק יתן את דעתו לשאלה - מתי החוק נכנס לתוקפו.

שאלה זו איננה מתעוררת כאן. אני מוכן לברוק מה נאמר בנדון בפקודת הפרשנות.

היו"ר י. גולדשמידט : יכולה להיות סברה האומרת כי מוטב לתת לחוק תוקף בעוד התקנות הן בתוקפן ולפני שפג תוקפן, ולא ~~למחוקק~~ על אותן שניות בין סוף היום הזה לבין תחילתו של היום הבא. נביח שכך הדבר.

פרט לזה, לא טוב שלא נקבע בשום מקום מתי

חוק נכנס לתוקפו.

ס. ביבי:

אני מציע להאריך את תוקפן של התקנות האלה לשנתיים. ידוע כי השנה היא שנת בחירות. הסוּעֵד של ו' בחשון יחול בסוף אוקטובר 1963. הישיבה הראשונה של הכנסת הבאה תתקיים רק במחצית השנייה של החדש בנובמבר. התאריך הזה יכול לחול בתקופת ההצבעה של ממשלת מעבר. אינני סבור שיש לקיים דיון על חוק כזה בחפזון, מה גם שלא מסתמנת אפשרות לפיגוי השטחים עד לאותו סוּעֵד.

ס. גלס:

באשר לניסוק הראשון, הרי המחוקק ברוב תבונתו חזה סכרה כזו ודאג גם למצוא לו פתרון. בחוק יסוד: הכנסת, משנת 1958, קבע המחוקק שאם במשך שלושה חדשים מיום כינונה של כנסת חדשה פג תוקפו של חוק כלשהו - סוּאֵרן תוקפו של אותו חוק עד לתום שלושה חדשים מיום כינונה של הכנסת החדשה. נניח שהכנסת הבאה תתכנס ב-27 בנובמבר. תהיה לה שהות עד לחודש פברואר להאריך את תוקפן של התקנות. צמח שטחים בהם הוּאֵרן תוקפן של תקנות שעת חרום לשנה, הסוּעֵדים הקובעים אינם 31 בדצמבר אלא סוּעֵדים מאוחרים יותר.

י. קורן:

האם הארכנו תקנות שעת חירום לתקופה של שנתיים?

הינ"ר י. גולדשמידט:

תקנות אלה אינן דומות לתקנות-שעת-חירום אחרות. היום יביאו לכנסת לקריאה ראשונה הצעת חוק בדבר הארכת תוקפן של תקנות בענין הפיקוח על כלי שיט. זה קשור להכרזה של מצב של שעת חירום במדינה שהחל בתש"ח. את התקנות האלה האריכו עד שהכנסת תחליט שאין מצב של שעת חירום. הממשלה בכוונה מגבילה את תוקפן של התקנות האלה לשנה כדי שלא יווצר רושם של מעין סיפוח.

היו חברי-כנסת, לאו דווקא מאנשי האופוזיציה, אשר הציעו להסיר את הסגולה הזו ולהצמיד את התקנות האלה למצב חירום בכלל, או לתת להן תוקף לחמש שנים. דעה זו נשארה בסיפוח. אני מזכיר זאת לשיקול נוסף של חבר-הכנסת ביבי.

ס. ביבי:

אני ער למשמעות הפוליטית של הצעת החוק. אילו הייתה זו שנה רגילה, שבה מתכננים הסכמי שלום, שכתוצאה מהם תבוא נטייה ישראלית מהשטחים - נייחא; מאחר ואני מסוכנע כי הנס הזה לא יתחולל השנה, אני סבור שניטל עוקצה של המשמעות המדינית של ההצעה.

אם יש לנציגי הממשלה ומשרד המשפטים התנגדות להצעה זו, אני מבקש לשמוע את הנימוקים לכך.

י. קורן:

דווקא מהנימוקים שהעלה חבר-הכנסת ביבי, ובהתחשב במשמעות הפוליטית, אינני חושב שניטיב לעשות אם דווקא בשנה זו נבוא להאריך את התקנות לשנתיים. אני מסתפק בהארכת תוקף התקנות לתקופה של שנה. אני מציע שלא נחרוג מההצעה שמביאה הממשלה. אבל אפשר לשמוע בנדון את דעת נציגי הממשלה.

ש. פרידמן:

אני מציע לחבר-הכנסת ביבי לוותר על ההצעה. הנימוק הוא בחלקו פרגמטי, ובחלקו השני פוליטי. ואינני חושב שמקוטו כאן. חוקים כאלה מעוררים חברי-כנסת רבים לוויכוח פוליטי כללי. הארכת תוקף התקנות לשנתיים, כאשר מקובל להאריך אותן לשנה, מעורר את הוויכוח במשנה פרץ. אינני סבור כי עלינו למשוך את נציגי הממשלה בלשון ולחדד את הוויכוח הזה. שטחים אלה אני מציע לא לעורר את השאלה.

א. אנקוריון :
שם: דואגים לכך כי בשנת בחירות אי-אפשר יהיה להאריך את התקנות, הרי בעיה זו באה על פתרונה. קיים הסדר המאפשר הארכה נוספת של תוקפו של חוק בשלושה חדשים לאחר כינוסה של הכנסת. הצד הטכני בא איפוא על תיקונו.

אבל הבעיה היא אחרת: הדיון בהצעת חוק זו נתן עילה לוויכוח פוליטי רציני. אני מחיתי מעל במת הכנסת על הסגנה לנצל את הדיון על חוק זה לדיון מדיני רחב.

בעובדה שאנו מאריכים את הצעת החוק לשנה אנו מביעים תקווה כי השלום אולי יבוא תוך שנה. אם הממשלה איננה מציעה הארכה לשנתיים, אין מקום שאנו נבוא בהצעה כזו. הוויכוח הוא משני הקצוות: אלה אומרים שיש לבטל את התקנות ולהחיל את החוק הישראלי בשטחים, ואלה אומרים שהצעה כזו כמיה כסיפוח.

ס. גלס :
אני מופתע לשיעור ההצעה של חבר-הכנסת ביבי. ואני מבקש שהות להתיעצות. לא שוחחתי על שאלה זו עם שר המשפטים, אבל אני משניח שהממשלה איננה להוטה להכניס שינוי בעניין זה.

י. קורן :
אני מציע לקיים הצבעה נסיונית על הצעתו של חבר-הכנסת ביבי.

הי"ר י. גולדשטידט :
אני מעמיד להצבעה את ההצעה של חבר-הכנסת ביבי להאריך את התקנות האלה בשנתיים.

ה צ ב ה

ההצעה של חבר-הכנסת ביבי להאריך את התקנות לשנתיים - לא נתקבלה.

הי"ר י. גולדשטידט :
אני מעמיד להצבעה את הצעת החוק בנוסח המוצע.

הוחלט: להביא לקהיא שגיה ושלישית את הצעת החוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (השטחים המוחזקים על-ידי צבא-הגנה-לישראל - שיפוט עבירות ועזרה משפטית) משל"ג-1972, בנוסח המוצע.

חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, תשל"ב-1972
תקנות בדבר עיסוקים אסורים.

הי"ר י. גולדשטידט :
אנו חוזרים לדיון בתקנות בדבר עיסוקים אסורים על חוקרים פרטיים. מתברר שהוועדה יכולה לאשר או לא לאשר את הצעת התקנות כפי שהוצעה על-ידי שר המשפטים. השר מציע לנו רשימה של שלושה עיסוקים אסורים.

א. אנקוריון :
בישיבה הקודמת התעורר ויכוח סביב שאלה זו - מה אנו מצווים לעשות במקרה זה. לא מובן לי מדוע ביקש משרד המשפטים חוות-דעת משרד חוקרים פרטיים דווקא. ולא יזו חוות-דעת ציפיתם מחוקרים פרטיים ?

גב' י. קרפ :
זה מה שנתבקשנו לעשות.

א. אנקוריון :
אם אין רביזיה כעמדה של שר המשפטים, אני מגיע למסקנה שלא אצביע לא בעד אישור התקנות ולא בעד אי אישורן. אני רוצה להביע את הסתייגותי המחלטה בדבר, שמוסרים לחוקרים פרטיים את מלאכת גביית הכספים.

ס. גביי:

אני תמה מדוע הלך משרד המשפטים בדרך זו.
אני משתומם על שהעבירו את השאלה לחוות-דעתם של החוקרים בלבד, בעוד שצריך היה לבקש חוות-דעת של גופים נוספים.
אני סבור שהוועדה, כאשר ביקשה כי התקנות יובאו לאישורה, רצתה להיות שותפה לדיון על העיסוקים שיש לאסור אותם על חוקרים פרטיים. אני חושב שזו לא רק זכותה אלא גם חובתה של הוועדה לחוות דעה בשאלות אלה, בהתאם לצרכי המקצוע.

מאותה סיבה אני סבור שאנו רשאים להוסיף לרשימת העיסוקים האסורים עיסוק נוסף והוא - גביית כספים. כמובן שבעקבות הצעה כזו רשאי משרד המשפטים לקחת חזרה את התקנות, אבל לא עולה על דעתי שהוא יצטרך כן ויגיע להתנגשות חזיתית עם ועדת העבודה.

אני מציע שנוסיף לרשימה פרט נוסף - גביית כספים, חרף העובדה שמשרד המשפטים הביא בפנינו ~~למשרד~~ תקנות הכוללות רשימה של שלושה עיסוקים. אני מציע לאשר את שלושת העיסוקים האסורים המופיעים בתקנות ולהוסיף עליהם עיסוק נוסף. אחרת אין טעם לאישור של ועדת החוקה. אני סבור שלוועדה יש סמכות לעשות זאת.

היו"ר י. גולדשטיין: האם הדבר יחייב את שר המשפטים?

ס. גביי: הוא יוכל לקחת את התקנות חזרה.

ש. פרידמן:

האם זה תואם את הצוהל המקובל בוועדת החוקה, על-פי התקנות, שוועדת החוקה תתן אישור לענין מסוים ותוסיף המלצה, שהיא יותר מאשר עצה טובה, אלא יש בה משום אחר לשר המשפטים שהוא בעבור זמן מסוים יביא את הפרט הזה לוועדה, בהתאם לרוח הדברים שנשמעו בוועדה? אם הדרך הזו היא בהתאם לנוהל, נשאלת השאלה - איזה פיתוי צריך לתת להמלצה הזו כדי שהיא תהיה תכליתית? אם אקבל תשובה חיובית לשאלה הראשונה, אני סבור שנמצא את הצורה המתאימה.

מחדשם כי הנוסח של המכתב של היועץ המשפטי מהווה מכשול לקבלת התקנות. המשרד פנה לאינטרסנטים, לאם זה לא נוח, ולכן העיסוק הזה לא נכלל בתקנות. אינני יכול לנתק את הנוסח של המכתב מהדעיונות שבאו לידי ביטוי בדבריו של מר שמגר בעת הדיון על החוק. הוא הדגיש מספר פעמים, כי לגבי חלקים מסוימים בחוק אין למשרד המשפטים נסיון והוא איננו יודע כיצד יתבצע ההוראות האלה הלכה למעשה במציאות. אם כן, ניתן לתת לכך את הפירוש הבא: גם אם נוסיף לרשימת העיסוקים האסורים את גביית הכספים, אין למשרד הידע וגם לא הכלים המתאימים כדי לממש את ההוראה הזו בתקנות.

אני מגיע לכלל מסקנה - ולא מהניסוק המוזכר כאן - שמוטב לא להתקין את התקנה כל עוד אין ידע ואין מספיק אמצעים כדי להגשים את התקנה הזו בפועל. בהנחה זו צריכה לבוא המלצה אשר תניק את משרד המשפטים להביא את התקנה הזו בבוא העת, כאשר התנאים יהיו בשלים לכך.

י. קורן:

אני מבין כי בוועדה יש הסכמה להוסיף את העיסוק של גביית כספים לרשימת העיסוקים האסורים. אני מציע להזמין את השר לישיבת הוועדה בהנחה כי הניסוקים של הרוב בוועדה ישכנעו אותו להוסיף את הפרט של גביית כספים. לדעת הוועדה זהו ענין מהותי. איננו סבורים שיש לאפשר לחוקר פרטי לעסוק גם בענין גביית כספים. אבל אני מציע להכריע בשאלה זו לאחר שיחה עם שר המשפטים.

א. אבנריון: מבחינה עניינית - כולנו מאוחדים בדעה שיש להוסיף לרשימה את העיסוק של גביית כספים.

אשר לצד הפורמלי - לכך יש היסטוריה. בתקנות המקוריות שמשרד המשפטים הביא לאישור הוועדה הופיעו חמשה פרטים ברשימה של העיסוקים האסורים. רק בעקבות הדיונים בוועדה העבירו את השאלה לחוות-דעת של מספר חוקרים פרטיים. בהתאם לכך עשה משרד המשפטים

א. אנקוריון

רביזיה בעמדתו. ענין עריכת-דין איננו מעלה ולא סוריד, כי יש חוק המסדיר את הענין. אשר לגביית כספים - עיסוק זה הופיע בהצעת התקנות. ברור ששר המשפטים רשאי לשנות את הצעתו. אבל אני סבור כי לדעתה של ועדת החוקה אין פחות ערך מאשר לחוות-דעת של החוקרים הפרטיים בשאלה זו.

לכן אני חוזר ואומר שלא מצביע בעד אישור התקנות או נגד אישורן.

החוק העניק סמכויות מסוימות לחוקרים פרטיים. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות הבאות לאסור על חוקרים פרטיים לעסוק בעיסוקים מסוימים. בכך שאתה אומר עליהם לעסוק בעיסוקים מסוימים, אתה מתיר להם לעסוק בעיסוקים אחרים. בשלב יותר מאוחר קשה יהיה להטיל איסורים על עיסוקים שהיה מותרים עליהם.

ביו"ר י. גולדשמידט: בענינים של אתיקה מקצועית אומר החוק, שהשר יתקין תקנות, לאחר התייעצות בוועדה; תקנות אלה אינן טעונות אישור הוועדה. לעומת זאת, לפי סעיף 21(ב) לחוק, רשאי השר להתקין תקנות אשר טעונות אישור הוועדה. הנוסח הזה משאיר שיקול-דעת לשר איזה עיסוקים יש לדעתו לאסור על חוקרים פרטיים. החוק איננו מחייב את השר להתקין את התקנות האלה, והוא נוקט לשון "רשאי".

החוק נתקבל לפני למעלה מחצי שנה, ולפיו הכל מותר - גם בניית כספים. בשלב זה מציע השר לאסור שלושה עיסוקים מבין העיסוקים הרבים שאפשר עוד לאסור אותם. השר טוען לנכון להתחיל באיסורים האלה. בכך אנש רוצה להביא לידי ביטוי את הסתייגותי מההערה האחרונה של חבר-הכנסת אנקוריון שאמר, כי משאנו באים לאסור עיסוקים אלה, הרי הכל מותר וקשה יהיה לבוא באיסורים נוספים. ההיתר הזה קיים היום. אלה הן תקנות שלפי טיבן ניתן להוסיף עליהן איסורים כהנה וכהנה.

אין לנו בסיון בשטח זה, ואנו עלולים בדרך זו לפגוע בפירמות קיימות, שאחדות מהן מעסיקים פאות עובדים בעבודות אלה. אין זה מקובל לחוקק חוק שבאמצעותו כורתים ענף שעד כה היה בידי פירמות אלה, שלא היו עליהן תלונות עד כה, גם כאשר הן פעלו ללא מסגרת של חוק. עכשיו אנו באים להטיל על הפירמות האלה חומרות ומגבלות. בעת הדיונים על החוק טענו נציגי אחת הפירמות, שהיא קיימת למעלה ממאה שנה ויש לה סניפים בכל העולם וגם בישראל, כי החוק כפי שהוא מנוסח יאלץ אותם לסגור את הסניף הישראלי. נפגשנו עם נציגים אלה באופן רשמי. גם היועץ המשפטי נפגשם אתם ודן על הנושא והוא השתכנע, שיש להכניס תיקון מסוים בנוסח החוק שיבטל את האיסור, כי לא היה הגיון להטיל אותו. נוכחנו לדעת שזהו ענף הנתון בידי פירמות שהן תחת פיקוח, ואשר מסלאות פונקציה חיונית בשטח ובכלכלת המדינה.

אין זו הפעם הראשונה ששר המשפטים והיועץ המשפטי לממשלה מגלים ענין בשאלה - האם מסק יכול לעמוד בגזירות אלה. ביוני 1972 היה דיון על התקנות האלה בוועדה, כאשר הנוסח שלהן כלל חמשה עיסוקים אסורים. חבר-הכנסת צדוק טען, שיש מקום להתייעץ עם הגורמים הנוגעים בדבר ולתת להם אפשרות להגיב על כך. אחד מחברי הוועדה הניא גיבון את השיקול הזה, שחשוב לדעת מהי התחושה של אנשי המקצוע.

בנוגע לעריכת-דין נאמר לנו שהענין יבוא על תיקונו במסגרת חוק לשכת עורכי-הדין. היועץ המשפטי לממשלה אמר כי דווקא את העיסוק של גביית כספים יש יסוד לאסור על חוקרים פרטיים. זה היה בחודש יוני. כנראה שבפגעים שקויימו לאחר מכן - ולא בטעם בעקבות ההערה של חבר-הכנסת צדוק בוועדה - התברר כי דווקא לאיסור הזה יש התנגדות מצד כמה מהחוקרים הפרטיים, כי כנראה זהו ענף שהותי של המקצוע וקשה להם לוותר על כך. הניסוחים האלה שכנעו את שר המשפטים ואת היועץ המשפטי, שכנראה לא הגיע עדיין הזמן לאסור את העיסוק הזה.

ומכאן לשאלתו של חבר-הכנסת פרידמן.
 השר מיוצג בוועדה על-ידי היועץ המשפטי לממשלה וחבר עוזריו,
 והוא מקבל דיווח על הלך הרוח בוועדה. יכול להיות שדיווח זה
 יביע אותו להוסיף לרשימת האיסורים את העיסוק של גביית כספים,
 ויכול להיות שהוא יחליט שאם הוועדה איננה מוכנה לאשר את
 הרשימה המוצעת - הוא לא יתקין את התקנות, כי הוא לא יהיה מוכן
 להסתכן באיסור רחב יותר שלא יישמר. כל עוד לא יהיו תקנות,
 הכל מותר. על כן לוועדה יש אפשרות לא לאשר את הצעת התקנות
 ולהשאיר את השטח הזה פרוץ.

אפשרות אחרת היא לאשר את התקנות ולסמוך
 על כך שהנציג של היועץ המשפטי ידוות לשר על מהלך הדיון בוועדה.
 השר יכול להשתכנע ועוד לפני הפרסום של התקנות להוסיף את העיסוק
 הזה, והוא יכול גם לא להשתכנע בכך. הוא יכול לא לפרסם את התקנות
 בהיעדר האישור של הוועדה.

הועלתה כאן הצעה להזמין את שר המשפטים

לישיבת הוועדה.

מ. ביבי:
 אני מבקש להבהיר, שהוועדה איננה רוצה
 לבוא לכלל התנגשות עם שר המשפטים. השיקול
 כאן הוא ענייני בתכלית. אני מתפלא לשמוע כי חרף כל מה שאמרנו
 בישיבה הקודמת, אנו חוזרים ושומעים שמשרד המשפטים עומד על
 הצעתו.
 אני מציע שלא בקבל בישיבה זו כל הכרעה.
 בינתיים תוכל הגב' קרפ להביא לידיעת השר את הדעה שבא לכלל ביטוי
 בדברי חלק מחברי הוועדה.

גב' י. קרפ: כיוון שהתפתחות העניינים שוחזרה, אני פטורה
 מלהשיב על המייה מדוע פנה משרד המשפטים
 לחוקרים הפרטיים וביקש מהם חוות-דעת.

בנושא של חופש העיסוק, דומני שכולנו
 צריכים להיות מעוניינים לא להטיל הגבלות שלא לצורך ובלתי נכונות
 שבהיה משוכנעים שהן דרושות כדי למנוע תופעות מסוימות.

הבקודה העקרונית היא, שאין כאן מצב לפיו
 אנו מוסרים סמכויות לחוקרים פרטיים, כי אנו באים להסדיר את
 המקצוע ויחד עם זה לתת להם תפקידים שאינם מסורים לאחרים;
 האמת היא שאנו באים לאסור עליהם מה שמותר לכל אדם. העניין
 של גביית כספים איננו מיוחד לעורכי-דין. יתכן שזוהי תחרות
 עם עורכי-דין, ועל רקע זה אפשר להבין את ההתנגדות שבאה מצדם.
 אבל האמת היא שהיום כל אדם יכול לגבות כספים בלי שתישמע בגדו
 טענה שהוא עוסק במקצוע שיותר לעורך-דין.

יתר על כן, חבר-הכנסת ארידור הביע דעה
 שכנראה הכוונה היא רק לגביית כספים בדרכים שאינן כשרות, שהרי
 בדרכים שהן כשרות העניין מסור בידי עורכי-דין. אני חושבת
 שזה לא כל-כך מדויק. העובדה שעורכי-דין, המשמשים סוכנים
 של פירמות בחו"ל, אגב הסדר העניינים של הפירמות גובים את
 הכספים בדרכים חוקיות, עדיין איננה אומרת שאחרים גובים כספים
 בדרכים לא חוקיות. לא גילינו שהתלונות מתייחסות לחוקרים
 פרטיים דווקא.

איננו בוחנים לחוקרים סמכויות, אלא בנואנו
 לאסור על מישהו לעסוק בדברים שלא מן ההכרח לאסור עליו - אנו
 צריכים להיות זהירים. כאשר קיבלנו את ההערות של החוקרים
 הפרטיים שוכנענו, שאנו הולכים לפגוע בנושא שהוא חלק מהעיסוק
 שלהם, ולא היינו משוכנעים שיש לכך הצדקה.

אם הוועדה עומדת על כך שיש להוסיף את הפרט הזה, הרי הרבה יותר קל להוסיף איסור מאשר למחוק אותו אחר-כך. אפשר בשלב זה לאשר את שלושת העיסוקים המופיעים בתקנות, ואני יכולה להתחייב שהשר יגבש את דעתו בענין העיסוק הנוסף ויביא אותה בפני הוועדה. הפרט שהוועדה מבקשת להוסיף איבנו קשור בהכרח בשלושת הפרטים האלה, שלגביהם אין כל מחלוקת.

א. אנקורירן: אני מבקש שהות לבחון את השאלה עם לשכת עורכי-הדין.

היו"ר י. גולדשמידט: גב' קרפ תדווח על הדיון לשר המשפטים ואנו נשמע את דעתו.

(הישיבה בבעלה בשעה 16.00)